

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 4488/2021
08.09.2021. године
Београд

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Бисерке Живановић, председника већа, Весне Субић и Јелице Бојанић Керкез, чланова већа, у парници тужиље АА из ..., коју заступа пуномоћник Јован Калајдић, адвокат из ..., против туженог ББ из ..., кога заступа пуномоћник Небојша Симић, адвокат из ..., ради вршења родитељског права и издржавања, одлучујући о ревизији тужиље изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж2 100/21 од 31.03.2021. године, на седници одржаној 08.09.2021. године, донео је

РЕШЕЊЕ

УКИДА СЕ пресуда Апелационог суда у Крагујевцу Гж2 100/21 од 31.03.2021. године и списи предмета враћају том суду на поновно одлучивање.

Образложење

Пресудом Основног суда у Параћину П2 270/20 од 12.10.2020. године, ставом првим изреке, обавезан је тужени да доприноси у издржавању своје малолетне деце, тако да на име свог доприноса у издржавању мал. ВВ плаћа по 17.000,00 динара, а за мал. ГГ по 8.000,00 динара месечно, које ће плаћати законском заступнику мал. деце или на руке или путем уплатнице, почев од 01. до 05. у месецу за текући месец, почев од дана поднете тужбе 14.08.2019. године, па убудуће, док за то буду постојали законски разлози или док ова пресуда не буде укинута или промењена у овом делу, док ће заостале месечне износе исплатити одједном. Ставом другим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев којим је тужилца тражила да суд пресудом обавезе туженог да доприноси издржавању своје малолетне деце, тако да на име свог доприноса у издржавању мал. ВВ плаћа још по 8.000,00 динара, на начин ближе описан у овом ставу изреке. Ставом трећим изреке, обавезан је тужени да тужилци накнади трошкове поступка у износу од 82.125,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж2 100/21 од 31.03.2021. године, усвојена је жалба туженог и првостепена пресуда у ставу првом и трећем изреке преиначена тако што је одбијен као неоснован тужбени захтев тужиље којим је тражила да се обавезе тужени, да доприноси издржавању своје малолетне деце, тако да на име свог доприноса у издржавању мал. ВВ плаћа по 17.000,00 динара, а за мал. ГГ 8.000,00 динара месечно, које ће плаћати законском заступнику мал. деце или на руке или путем уплатнице, почев од 01. до 05. у месецу за текући месец, почев од дана поднете тужбе 14.08.2019. године, па убудуће, док за то буду постојали законски разлози или док ова пресуда не буде укинута или промењена у овом делу, док ће заостале месечне износе исплатити одједном. Одлучено је да свака странка сноси своје трошкове поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужила је благовремено изјавила ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка, погрешне примене материјалног права и погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања.

Испитујући побијану пресуду у смислу члана 408. ЗПП („Службени гласник РС“ број 72/11 и 55/14), Врховни касациони суд је утврдио да је ревизија тужиле основана.

У поступку доношења побијане пресуде нема битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужила је живела у ванбрачној заједници са туженим, у којој су рођена малолетна деца, ћерка ВВ 2006. године и ГГ, 2013. године. Правноснажном пресудом Основног суда у Параћину П2 317/19 од 16.01.2020. године, донетом у овом поступку, ставом првим и трећим изреке малолетна деца парничних странака поверена су мајци на самостално вршење родитељског права и уређен је лични контакт између деце и туженог оца. Наведена првостепена пресуда је у ставу другом изреке којим је одлучено о обавези туженог да доприноси издржавању мал. деце у досуђеним износима и у ставу петом изреке - одлука о трошковима поступка, по жалби туженог укинута решењем Апелационог суда у Крагујевцу Гж2 280/20 од 20.07.2020. године и предмет враћен првостепеном суду на поновно суђење. На основу извештаја Центра за социјални рад у Параћину утврђено је да мал. ВВ већ пет година остварује право на дечији додатак у износу од 2.500,00 динара, а у истом периоду остварује и право на туђу негу и помоћ у износу од 28.500,00 динара, а из извештаја Општине Параћин - Управе за друштвене делатности - Одсек друштвене бриге о деци, утврђено је да је тужилци АА по решењу Општине Параћин од 15.06.2020. године признато право на дечији додатак за ВВ и ГГ за период од 27.05.2020. године до 26.05.2021. године. Општина Параћин је потписала уговор са најповољнијим понуђачем за набавку услуге социјалне заштите - лични пратилац детета по коме укупна цена за један радни дан (пуно радно време) по једном кориснику за које Центар за социјални рад доноси решење којим му је призната услуга за личног пратиоца, износи 2.576,00 динара. Малолетна ВВ је дете са посебним потребама које болује од аутизма, није самостална и стално јој је потребна помоћ трећег лица, па је у потпуности упућена на тужилу. Малолетни ГГ је ученик првог разреда основне школе школске године 2018-2019 и доброг је здравственог стања. Тужила живи у стану који је власништво њеног оца, са својим родитељима и малолетном децом, примања остварује само отац тужиле који је у пензији, а тужила се води као незапослено лице на евиденцији Националне службе за запошљавање и не може да се запосли, јер је потпуно посвећена мал. ћерки ВВ због њеног здравственог стања. Тужила не плаћа закупнину за простор у ком живи са малолетном децом, али има велике трошкове лечења за мал. ВВ, трошкове пратиоца, друге потребе деце и комуналије, што је све у потпуности утврђено и таксативно наведено у побијаној пресуди, као и трошкови које држава рефундира. Тужени је тужилци у току трајања поступка повремено плаћао на име издржавања малолетне деце износ од 200, 300 или 400 евра у зависности од тога када колико има. Води се као незапослено лице на евиденцији Националне службе за запошљавање и нема уписаних непокретности на своје име, живи у породичној кући својих родитеља, здрав је и радно способан и 2019. године поднео је захтев за боравишну дозволу како би наставио да ради у ..., где је радио као возач камиона и

остваривао месечна примања око 2.200 евра. Првостепени суд је утврдио да потребе мал. ВВ износе 50.000,00 динара, што је адекватан износ за дете њеног узраста са посебним потребама, с обзиром да болује од аутизма, што ни тужени није оспорио, да мајка води целодневну бригу о малолетном детету и да није у могућности да ради.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, код утврђених чињеница да су правноснажном пресудом првостепеног суда малолетна деца поверена на самостално вршење родитељског права мајци, уређен начин одржавања личних односа туженог са малолетном децом, првостепени суд је одредио висину доприноса туженог за оба детета имајући у виду да тужени прихвата одлуку првостепеног суда у вези висине издржавања за малолетног сина ГГод 8.000,00 динара месечно. Приликом одлучивања суд је имао имао у виду потребе малолетне ВВ, одређене према здравственом стању детета, узрасту, обавезама мајке детета, да није у могућности без обзира на године живота да се запосли зато што је максимално ангажована да води бригу и чува мал. ВВ која болује од веома тешке болести, па је у складу са чланом 160. став 2. Породичног закона обавезао туженог да на име доприноса за издржавање мал. ВВ плаћа износ од 17.000,00 динара месечно, водећи рачуна да се ради о детету са посебним потребама које болује од аутизма и коме је потребна целодневна нега и помоћ.

Другостепени суд је преиначио првостепену пресуду и одбио тужбени захтев закључујући да првостепени суд није правилно применио материјално право јер је тужила као мајка и законска заступница малолетне деце могла у име малолетне деце да поднесе тужбу за измену одлуке о издржавању у смислу члана 164. Породичног закона, али да није могла као у конкретном случају да у своје име поднесе тужбу против туженог оца мал. деце, као дужника издржавања, за измену одлуке о издржавању, јер није учесник материјално правног односа који је предмет спора те није активно легитимисана.

По оцени Врховног касационог суда, овакав закључак другостепеног суда у вези активне легитимације родитеља у погледу захтева за издржавање детета, неправилан је и заснован на погрешној примени материјалног права на шта се основано указује у ревизији.

Када је основни захтев поверавање малолетне деце тужили као родитељу, што је овде случај, тужила је активно легитимисана за захтев за издржавање деце. Одредбом члана 272. став 2. Породичног закона прописано је да ако родитељи нису закључили споразум о вршењу родитељског права или суд процени да њихов споразум није у најбољем интересу детета, одлуку о поверавању заједничког детета једном родитељу, о висини доприноса за издржавање од стране другог родитеља и о начину одржавања личних односа детета са другим родитељем доноси суд. Овај парнични поступак је био покренут тужбом тужиле-мајке ради одлуке о поверавању малолетне деце мајци, начину одржавања личног контакта деце са другим родитељем, уз обавезивање туженог оца да доприноси издржавању малолетне деце у одређеним новчаним износима. У конкретном случају реч је о једној парници у којој се одлучује о поверавању деце, начину одржавања односа малолетне деце са другим родитељем и висини доприноса за издржавање од стране другог родитеља, па чињеница да је у току исте парнице донета првостепена пресуда која је од стране другостепеног суда потврђена у односу на поверавање деце и начин одржавања личних односа малолетне деце са другим родитељем, а укинута за допринос издржавања и у укинутом делу у наставку парнице поново одлучено првостепеном пресудом, не утиче на већ засновану

активну легитимацију тужиље. Такође, не ради се о тужби за измену одлуке о издржавању у смислу члана 164. ПЗ, како то погрешно закључује другостепени суд, већ о основном тужбеном захтеву за издржавање на основу члана 278. Породичног закона, постављеном уз захтев за поверавање деце, коју тужбу може поднети лице које се у смислу овог закона сматра повериоцем издржавања, а то је тужиља као законска заступница мал. деце којој су деца поверена на самостално вршење родитељског права, јер је ово прва одлука о издржавању и нема претходне одлуке која би се изменила новом.

Како је због погрешне примене материјалног права и самим тим погрешног закључка другостепеног суда о непостојању активне легитимације тужиље, чињенично стање остало непотпуно утврђено, а нису испитивани и цењени наводи жалбе туженог, због чега се не може испитати правилност одлуке о испуњености услова да тужени доприноси издржавању своје малолетне деце, у ком обиму и висини, то је другостепена пресуда морала бити укинута и предмет враћен на поновно одлучивање по жалби.

Из наведених разлога потребно је да другостепени суд у поновном поступку отклони указане недостатке и донесе закониту, правилну и образложену одлуку.

Укинута је и одлука о трошковима поступка јер зависи од одлуке о главној ствари.

Из изложених разлога, Врховни касациони суд је на основу члана 416. став 2. ЗПП, одлучио као у изреци.

**Председник већа – судија
Бисерка Живановић, с.р.**

**За тачност отправка
управитељ писарнице
Марина Антонић**